



Posudek na bakalářskou práci Filipa Hubáčka, *Westminster Model Challenged? The notion of governance in the light of the Conservative reform 1979-1997*

Ve své bakalářské práci si autor předsevzal nelehký úkol, objasnit pojem *governance* v komplexnosti jeho pojetí, uchopit tak teoreticky změny, ke kterým dochází v pojetí politických systémů a provést jejich aplikaci. Téměř již klasicky používané teorie komparativní politologie nejsou plně schopny objasnit změny, ke kterým dochází ve vývoji rozhodovacích procesů od konce sedmdesátých let. Autor zvolil pro svou práci anglický jazyk, ve kterém se právě může i lépe pohybovat vzhledem k tomu, že základní práce k problematice vycházejí z anglicky psaných prací a tím i budovanému slovníku. Pojem *governance* navíc svůj přesný překlad nemá a zástupně se používají pojmy jako „vládnutí“ či „správa věcí veřejných“ atp. Nové formy vládnutí a změny, které zaznamenaly v různých formách všechny západní demokracie, autor aplikuje na příkladu Británie a proměny Westminsterského modelu.

Autor si v úvodu stanovil tezi práce, tedy míra do jaké dochází k posunům Westminsterského modelu a možnost aplikace teorií *governance* k jeho objasnění. Autor využil svého studijního pobytu v Irsku k získání cenných materiálů, neomezil se však pouze na anglofonní oblast a srovnal přístupy jiných škol. Stejně tak i ke studiu britského systému využil práce uznávaných britských politologů. Autor sáhl i do primárních pramenů, především vládních dokumentů.

Složitost a komplexnost pojmu autor odráží ve teoretické diskusi a uvádí definice hlavních protagonistů debaty. Ke které definici by se autor přiklonil sám?

Druhá část práce se zabývá moderním britským státem, Westminsterským modelem a novými výzvami, které před ním stojí od 70.let 20.století. Domnívám se, že Roger Scruton hrál velmi důležitou roli pro neo-konzervativismus, ovšem ne naprosto klíčovou. (str.39) Třetí část práce je již věnována konkrétním změnám v Británii za vlády M.Thatcherové a jejich odůvodněním.

V závěru autor hodnotí role Whitehallu, Westminsteru i nové formy „vládnutí“. Sám autor zmiňuje, že bral v úvahu především interní faktory. To by se již pohyboval ve sféře „multi-level governance“. Rovněž by za zmínku sloužila i teze, že na jedné straně rozhodovací proces je stále komplexnější, na straně druhé veřejná prezentace zjednodušená s rostoucí personifikací politiky.

Posudek na bakalářskou práci Filipa Hubáčka

Westminster model challenged? The notion of governance in the light of the Conservative reform of the state 1979-1997

Filip Hubáček se ve své bakalářské práci zabývá proměnou povahy a stylu vládnutí ve Velké Británii v průběhu vlády Konzervativní strany v letech 1979-1997. Argumentuje ve prospěch teze zastávané řadou akademických autorit v oblasti veřejné politiky, že tuto proměnu je možné uchopit jako přechod od modelu „moderního státu“ (v britském kontextu tzv. Westminsterského modelu) k modelu *governance* (do češtiny obtížně přeložitelný termín, zde ve smyslu nové, heterogenní a zčásti zprostředkované formy vládnutí). Předkládaná práce je přínosná mimo jiné v tom, že čerpajíc z probíhající mezinárodní debaty relativizuje u nás zakořeněné schematické uvažování o fungování britského státu.

Než přikročím k připomínkám, které vůči práci kolegy Hubáčka mám, chtěl bych zdůraznit, že se podle mého názoru jedná o text v našich podmínkách vysoce nadprůměrný, jenž by plně dostál i nárokům kladeným na závěrečnou práci magisterskou. Po formální stránce je práce v podstatě bezchybná, je pečlivě a logicky strukturována, úvod se stanovením hypotézy, vymezením cílů práce a rozбором literatury je příkladný. Bibliografie je reprezentativní a pečlivě zpracovaná, faktografické přílohy text vhodně doplňují; autor mohl zařadit ještě tabulku srovnávající základní charakteristiky modelů moderního státu a *governance*. Jazyková úroveň práce předčí i většinu v cizím jazyce psaných prací magisterských, i když skutečnost, že je práce psána anglicky, není z mého pohledu předností. Čím však předkládaná práce v kontextu standardů bakalářských prací u nás především vyniká (a to přes připomínky, které uvádím níže), je úroveň teoretického uchopení problematiky.

Nyní uvádím několik hlavních připomínek, které by však v žádném případě neměly zastínit celkové velmi příznivé vyznění mého posudku. Z hlediska čtenářovy orientace v cílech práce i z hlediska své vnitřní teoreticko-metodologické konzistentnosti předkládaná práce podle mého názoru nezačíná příliš šťastně, totiž krátkou předmluvou, v níž se autor (jinými slovy) hlásí k epistemologickému relativismu (*anti-foundationism*), což spolu s některými formulacemi z úvodu svádí čtenáře k představě, že smyslem textu je dekonstrukce Westminsterského modelu, pravděpodobně vedená kritickým záměrem (ve smyslu kritické teorie). Ve skutečnosti se autorovy ambice ukazují být podstatně menší: ukázat, respektive vysvětlit (str. 22, 62; čímž jsme z postmoderního přístupu zpět v hlavním proudu sociálních věd) že zavedený koncept (Westminsterský model) postihuje měnící se realitu méně než koncept alternativní (*governance*). Předmluva je tedy zavádějící a zbytečná.

Autor argumentuje velmi strukturovaně a přesvědčivě (čemuž napomáhají i dílčí závěry), bylo by však korektní, kdyby alespoň zmínil hlavní body současné kritiky konceptu *governance*, nikoli jen argumenty v jeho prospěch.

Velmi zdařilá je pasáž věnovaná historické proměně role britského státu. Autor konstatuje, že jako celek byl tradiční model vládnutí „extrémně úspěšný“ (str. 32) – domnívá se, že toto hodnocení je udržitelné (viz evidentní selhání státu v době hospodářské krize 30. let)?

Empirická část práce (část 3) není, jak autor uvádí, případovou studií v pravém slova smyslu, ale pojednává o sociální realitě, na niž se diskutované modely vztahují, v podstatě v plné šíři. Z metodologického hlediska však mám významnější výhradu: až v samém závěru práce (str.

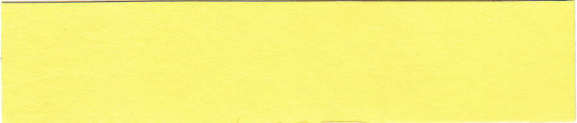
64n) autor uvádí, že se zabýval pouze vnitřními impulsy změn a pominul procesy vnější, jako jsou evropská integrace (kde autor našel neortodoxní termín *Europisation?*) a globalizace. Tento postup je nekorektní – metoda měla být rozebrána *před* vlastní empirickou částí a autor zde měl obhájit (ne automaticky obhajitelné) „vzávorkování“ externích vlivů.

Závěru práce lze vytknout, že autor o hovoří o současné povaze vládnutí v Británii (v přítomném čase), vlastní studie se však zabývala pouze obdobím do roku 1997. Jak je v tomto závěru reflektováno následné téměř desetiletí vlády New Labour (v souvislosti s ním se autor jen okrajově zmiňuje o modelu *joined-up government*)?

Tento seznam připomínek není vyčerpávající (například to, že autor o sobě hovoří v plurálu, je poněkud iritující – viz str. 34, 62), ale ty uvedené považuji za nejvýznamnější a prosím, aby na ně autor při obhajobě reagoval.

Filip Hubáček předkládá pozoruhodnou bakalářskou práci, která, ač je vůči ní možné mít v řadě ohledů výhrady, prozrazuje velký potenciál pro jeho další akademický růst. Navrhuji, aby ji zkušební komise ohodnotila jako **výbornou**, případně jako výbornou s pochvalou.

V Praze dne 18. ledna 2006



Mgr. Jan Váška
IMS FSV UK
jan.vaska@centrum.cz